

Brusel 13. srpna 2026
(OR. en)

12395/26

PROCIV 165
COHAFA 69
COJUR 45

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. července 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 401 final
Předmět:	Doporučení pro ROZHODNUTÍ RADY, kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání v rámci Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 401 final.

Příloha: COM(2026) 401 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.7.2026
COM(2026) 401 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání v rámci Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Tímto doporučením Komise žádá Radu o zmocnění k účasti jménem Evropské unie (EU) v rámci Organizace spojených národů na jednáních o mnohostranné dohodě o ochraně osob v případě katastrof.

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

V roce 2016 přijala Komise OSN pro mezinárodní právo návrh článků o ochraně osob v případě katastrof (dále jen „návrh článků“)¹. V prosinci 2024 přijalo Valné shromáždění OSN rezoluci 79/128, v níž rozhodlo o vypracování a uzavření mnohostranné úmluvy o ochraně osob v případě katastrof do konce roku 2027² vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje v této věci žádný komplexní mezinárodní právní nástroj.

EU se aktivně podílela na práci Komise OSN pro mezinárodní právo týkající se návrhu článků od roku 2011 a uvítala přijetí návrhu článků v roce 2016, jakož i rezoluci Valného shromáždění OSN 79/128, v níž byla vyjádřena potřeba komplexního celosvětového právního režimu, který by lépe řešil ochranu osob v případě katastrof, a uznala proveditelnost vypracování mezinárodní úmluvy v tomto ohledu.

V návaznosti na výzvu generálního tajemníka OSN předložila EU v prosinci 2025 pozměňovací návrh k návrhu článků Komise OSN pro mezinárodní právo³. Kromě EU předložilo návrhy na změnu návrhu článků dvacet šest států, včetně osmi členských států EU⁴.

Po obnovení zasedání šestého výboru Valného shromáždění OSN, které se konalo ve dnech 6. až 10. dubna 2026 v New Yorku, OSN tyto návrhy shrnula do konsolidovaného znění. Konsolidované znění bude sloužit jako základ pro formální jednání, která se mají konat po dobu tří týdnů od 25. ledna do 12. února 2027 v Manile a v případě potřeby po dobu dalších dvou týdnů v srpnu 2027⁵.

Je v zájmu EU, aby se formálně účastnila jednání o úmluvě ve snaze zajistit soulad se stávajícím právním rámcem EU v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci. Komise proto doporučuje, aby Rada za tímto účelem přijala rozhodnutí a jmenovala Komisi vyjednavacem EU podle čl. 218 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

• Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky

Účast EU na jednáních o budoucí mnohostranné dohodě je v souladu s jejími pravomocemi v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci.

Podle článku 196 SFEU podporuje EU činnost členských států v oblasti prevence, připravenosti a reakce na katastrofy v rámci Unie a prosazuje soudržnost akcí podnikaných v oblasti mezinárodní civilní ochrany. Tuto pravomoc vykonala/uplatnila přijetím rozhodnutí

¹ Viz [návrh článků Komise OSN pro mezinárodní právo o ochraně osob v případě katastrof](#).

² [Rezoluce Valného shromáždění OSN 79/128](#), bod 4.

³ Viz bod 7 [rezoluce Valného shromáždění OSN 79/128](#) a [pozměňovací návrh EU](#) předložený v prosinci 2025.

⁴ Generální tajemník OSN obdržel podání od DE, FR, IE, SI, IT a společné podání severských zemí, konkrétně DK, SE a FI. Seznam všech obdržených podání je k dispozici [zde](#).

⁵ Viz [rezoluce šestého výboru Valného shromáždění OSN 80/L.14](#).

1313/2013/EU o Mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM)⁶. Kterákoli země na světě může aktivovat Mechanismus civilní ochrany Unie a požádat o pomoc potřebnou ke zvládnutí následků katastrofy. Pokud jde o humanitární pomoc, článek 214 SFEU umožňuje EU pomáhat lidem v nouzi v zemích a regionech, které čelí přírodním nebo člověkem způsobeným katastrofám. Činnost EU v oblasti humanitární pomoci se řídí nařízením Rady (ES) č. 1257/96⁷ (nařízení o humanitární pomoci). Na základě tohoto nařízení stanoví společné sdělení ze dne 27. května 2026⁸ strategii, která má zvýšit účinnost a odolnost evropské humanitární pomoci.

V souladu se svými hlavními zásadami, kterými je dodržování demokracie, právního státu, lidských práv, pravidel a zásad Charty Organizace spojených národů a mezinárodního práva, EU uvítala návrh článků Komise pro mezinárodní právo přijatý v roce 2016 jako významný příspěvek k mezinárodnímu právu v oblasti katastrof⁹.

Konkrétně má EU za to, že mezinárodní úmluva o ochraně osob v případě katastrof může doplnit stávající mechanismy a činnosti EU v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci. V tomto ohledu je účast EU na formálních jednáních o smlouvě nezbytná k zajištění toho, aby znění budoucího nástroje bylo v souladu se stávajícími právními předpisy EU, zejména s rozhodnutím 1313/2013/EU o Mechanismu civilní ochrany Unie a nařízením 1257/96 o humanitární pomoci, a pro účely informování Rady při jejím budoucím rozhodování o tom, zda by Unie měla k nástroji přistoupit. Návrh článků Komise pro mezinárodní právo má zejména zavést povinnost spolupráce mezi státy navzájem a mezi státy a dalšími subjekty poskytujícími pomoc s cílem pomoci lidem v nouzi a stanovit povinnosti pro státy postižené katastrofou, jakož i pro subjekty poskytující pomoc. Budoucí úmluva by proto byla propojena s rozhodnutím 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie, které stanoví rámec pro spolupráci mezi členskými státy s cílem předcházet katastrofám, připravovat se na ně a reagovat na ně. Pravidla budoucí úmluvy by byla rovněž v souladu se způsobem, jakým EU poskytuje humanitární pomoc třetím zemím podle nařízení 1257/96. V této souvislosti je důležité, aby se prostřednictvím účasti na jednáních zajistilo sladění těchto dlouhodobých nástrojů pro zvládání katastrof s pravidly budoucí úmluvy.

• **Soulad s ostatními politikami Unie**

Zatímco jednání o úmluvě o ochraně osob v případě katastrof se týkají především civilní ochrany a humanitární pomoci, budoucí nástroj může mít dopad i na další politiky EU poskytující finanční prostředky na posilování odolnosti vůči katastrofám a na reakci na ně. Jednání mohou mít význam pro tyto programy financování a jejich nástupce¹⁰: nástroj

⁶ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 [o humanitární pomoci](#) (Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1).

⁸ [Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě](#), Obrana hodnot, podpora reforem, zajištění dopadu: humanitární činnost EU v měnícím se světovém řádu, JOIN(2026)25 final, 27. května 2026.

⁹ Viz [prohlášení jménem Evropské unie a jejích členských států nazvané Ochrana osob v případě katastrof, šestý výbor, 4. října 2023](#).

¹⁰ Komise přijala tyto návrhy nařízení: COM/2025/555 final – návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro konkurenceschopnost („ECF“), včetně zvláštního programu pro činnosti v oblasti obranného výzkumu a inovací, a kterým se zrušují nařízení (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, zrušují ustanovení nařízení (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 a mění nařízení (EU) [EDIP]); COM (2025) 543 final – návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa na období 2028–2034 a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) 2021/695; COM/2025/565 final – návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou,

Globální Evropa¹¹, politika soudržnosti¹² v jejímž rámci lze financovat vnitrostátní opatření pro předcházení a řízení rizik, program LIFE¹³, Horizont Evropa¹⁴, program digitální Evropa¹⁵, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova¹⁶ a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond¹⁷.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Hmotněprávní základ

Hmotněprávním základem tohoto doporučení jsou články 196 a 214 SFEU, neboť zamýšlená ustanovení budoucí úmluvy se týkají jak civilní ochrany, tak humanitární pomoci. Článek 196 SFEU poskytuje právní základ pro činnost EU v oblasti civilní ochrany. Konkrétně umožňuje EU v rámci řádného legislativního postupu přijmout opatření na podporu spolupráce mezi členskými státy ve snaze posílit/zvýšit účinnost systémů pro předcházení přírodním nebo člověkem způsobeným katastrofám a pro ochranu před nimi. Pokud jde o humanitární pomoc, čl. 214 odst. 4 SFEU umožňuje EU poskytovat pomoc *ad hoc*, podporu a ochranu lidem ve třetích zemích, kteří jsou oběťmi přírodních nebo člověkem způsobených katastrof, s cílem uspokojit humanitární potřeby a uzavřít se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi jakoukoli dohodu o pomoci lidem v nouzi.

• Procesněprávní základ

Ustanovení čl. 218 odst. 3 SFEU stanoví, že pokud se zamýšlená dohoda netýká výlučně nebo zejména společné zahraniční a bezpečnostní politiky, podává Komise Radě doporučení. Rada přijme rozhodnutí, kterým dá zmocnění k zahájení jednání, a jmenuje vyjednaváče EU nebo vedoucího vyjednávacího týmu EU.

sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509; COM(2025) 559 final – návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví podmínky pro provádění unijní podpory společné rybářské politiky, Evropského paktu pro oceány a unijní námořní politiky a politiky v oblasti akvakultury v rámci Fondu národních a regionálních partnerství stanoveného v nařízení (EU) [...] o Fondu národních a regionálních partnerství na období 2028–2034.

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60).

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/783 ze dne 29. dubna 2021 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013. (Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 53).

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušují nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240, s. 1–34.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, s. 1–86.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a mění nařízení (EU) 2017/1004 (Úř. věst. L 247, 13.7.2021, s. 1).

V čl. 218 odst. 4 SFEU je stanoveno, že Rada může vyjednávači vydávat směrnice a může určit zvláštní výbor, se kterým vyjednávač konzultuje.

Komise doporučuje, aby se Unie účastnila jednání pod záštitou Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof. Jako vyjednávač má být jmenována Komise.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí, kterým se dává zmocnění k zahájení jednání o plánované dohodě, je čl. 218 odst. 3 a 4 SFEU.

- **Volba vyjednávače**

Vzhledem k tomu, že zamýšlená dohoda se týká výlučně jiných oblastí než společné zahraniční a bezpečnostní politiky, je třeba, aby byla podle čl. 218 odst. 3 SFEU vyjednávačem jmenována Komise.

- **Pravomoc Unie**

Mezinárodní úmluva o ochraně osob v případě katastrof založená na znění návrhu článků Komise pro mezinárodní právo by spadala do pravomocí EU v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci¹⁸. Ustanovení čl. 6 písm. f) SFEU výslovně klasifikuje „civilní ochranu“ jako podpůrnou, koordinační nebo doplňkovou pravomoc EU. V praxi EU zřídila mechanismus civilní ochrany Unie, což je koordinační mechanismus určený na podporu opatření členských států v oblasti civilní ochrany. Pokud jde o humanitární pomoc, čl. 4 odst. 4 SFEU stanoví, že EU má souběžnou pravomoc v oblasti humanitární pomoci, což znamená, že pravomoc EU v oblasti humanitární pomoci nebrání členským státům ve výkonu jejich pravomoci v této oblasti (čl. 4 odst. 4 SFEU).

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Přírodní katastrofy a katastrofy způsobené člověkem mají často nepříznivé přeshraniční účinky, narušují fungování společnosti a vnitřního trhu a vyžadují koordinovanou reakci v oblasti civilní ochrany, jakož i humanitární pomoc na evropské úrovni na pomoc lidem v nouzi ve třetích zemích. Jak je stanoveno ve Smlouvách, EU se angažuje v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci. V případě civilní ochrany zavedla společné rámce pro spolupráci a operativní koordinaci mezi členskými státy a zúčastněnými státy prostřednictvím Mechanismu civilní ochrany Unie. Úmluva, jejímž cílem je vymezit pravidla mezinárodní spolupráce a pomoci v reakci na katastrofy, by měla přímý vliv na stávající právní předpisy a politiky EU v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci.

Účastí EU se zajistí soudržný mezinárodní a evropský právní rámec pro reakci na katastrofy, díky čemuž se zabrání narušení soudržnosti a jednotného uplatňování stávajících opatření EU. Důležité je, že účast Komise na jednáních by posílila kolektivní schopnost EU formovat znění úmluvy způsobem, který je v souladu se zásadami a právními předpisy EU. V neposlední řadě by formální účast na jednáních umožnila EU sdílet osvědčené postupy a poznatky získané na základě jedinečných zkušeností jakožto organizace pro regionální integraci pracující s jedním z nejrozvinutějších rámců spolupráce v oblasti civilní ochrany, jakož i z pozice jednoho z předních poskytovatelů humanitární pomoci. Formální účast EU na jednáních o mezinárodní úmluvě o ochraně osob v případě katastrof by proto byla účinnější než opatření přijatá výhradně na vnitrostátní úrovni.

¹⁸ Ustanovení čl. 4 odst. 4, čl. 6 písm. f) a článků 196 a 214 SFEU.

- **Proporcionalita**

Účast Komise na formálních jednáních o mezinárodní úmluvě o ochraně osob v případě katastrof je nejvhodnějším prostředkem pro prosazování zásad mezinárodní spolupráce, humanitární pomoci, respektování lidských práv a zásady solidarity, které se EU snaží prosazovat v rámci Unie i mimo ni. Účast by rovněž zajistila jednotný postoj EU a zaručila soulad budoucí úmluvy s *acquis* EU v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci.

- **Volba nástroje**

Toto doporučení pro rozhodnutí Rady se předkládá v souladu s čl. 218 odst. 3 a 4 Smlouvy o fungování EU, podle něhož Rada přijme rozhodnutí, kterým dává Unii zmocnění k účasti na jednání a jmenování vyjednavatele Unie. Rada může vyjednavaci rovněž vydávat směrnice pro jednání. Neexistuje žádný jiný právní nástroj, který by mohl být použit za účelem dosažení cíle vyjádřeného v tomto doporučení.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nepoužije se.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Nepoužije se.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nepoužije se.

- **Posouzení dopadů**

Nepoužije se.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nepoužije se.

- **Základní práva**

Cílem mezinárodní úmluvy je podporovat mezinárodní spolupráci za účelem ochrany osob v případě katastrof a zároveň řešit jejich potřeby a chránit jejich základní práva, jak jsou uznána ve Smlouvách a v Chartě Organizace spojených národů.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Nepoužije se. Rozhodnutí nemá žádný důsledek pro rozpočet. Jakékoli zvýšení pracovní zátěže bude třeba řešit přerozdělením a přesunem pracovníků v rámci útvarů. Veškeré finanční prostředky by měly pocházet z přerozdělení v rámci stávajícího rozpočtových rámců existujících programů.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Nepoužije se.

- **Informativní dokumenty (u směrníc)**

Nepoužije se.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Nepoužije se.

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání v rámci Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 196 a čl. 214 odst. 4 ve spojení s čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V prosinci 2024 se Valné shromáždění OSN usneslo, že do konce roku 2027 vypracuje a uzavře mnohostrannou dohodu o ochraně osob v případě katastrof na základě návrhu článků přijatého Komisí pro mezinárodní právo v roce 2016.
- (2) Návrh článků se týká civilní ochrany a humanitární pomoci, což jsou dvě oblasti, v nichž Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU) svěřuje pravomoci Unii.
- (3) Vzhledem k tomu, že v současné době v této oblasti neexistuje žádný komplexní mezinárodní právní nástroj, je cílem mezinárodní dohody podporovat mezinárodní spolupráci za účelem ochrany osob v případě katastrof a zároveň řešit jejich potřeby a chránit jejich základní práva, jak jsou uznána ve Smlouvách a v Chartě Organizace spojených národů.
- (4) Unie se od roku 2011 prostřednictvím svých stanovisek aktivně podílela na práci Komise pro mezinárodní právo při vypracovávání návrhu článků o ochraně osob v případě katastrof a uvítala jejich přijetí.
- (5) Unie by se měla účastnit jednání o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Schvaluje se účast na jednáních pod záštitou Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof.

Článek 2

Komise je jmenována vyjednavatelem Evropské Unie.

Článek 3

Směrnice pro jednání uvedené v dodatku tohoto rozhodnutí jsou určeny Komisi.

Článek 4

Při jednání je konzultována Pracovní skupina Rady pro mezinárodní právo veřejné (COJUR), která je určena jako zvláštní výbor ve smyslu čl. 218 odst. 4 Smlouvy o fungování EU.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*